

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การจัดการพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นวัดร้องเม็ง
อย่างมีส่วนร่วมของชุมชน

ผู้เขียน

นางสาวศิรินทร์ เสวตวิหารี

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(การจัดการศิลปะและวัฒนธรรม)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร.สืบศักดิ์ แสนยาเกียรติคุณ

บทคัดย่อ

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นวัดร้องเม็งอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์ บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนบ้านร้องเม็ง ภูมิหลังการจัดการพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นวัดร้องเม็ง และนำเสนอวิธีการจัดการพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นวัดร้องเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ อย่างมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ทั้งนี้เนื่องจากได้เห็นความสำคัญของพิพิธภัณฑ์แห่งนี้เพื่อประโยชน์การรักษาให้ยั่งยืนและเป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชนสืบไป

ทำการศึกษาเฉพาะพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น วัดร้องเม็ง และชุมชนบ้านร้องเม็ง ตำบลหนองแห้ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างและแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยการวิเคราะห์ประวัติศาสตร์ บริบททางสังคม วัฒนธรรมของชุมชนบ้านร้องเม็ง และภูมิหลังการจัดการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นวัดร้องเม็ง เพื่อใช้การจัดการจัดการพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นวัดร้องเม็งอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนต่อไป

ผลการศึกษาพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นวัดร้องเม็ง เปิดดำเนินการมาร่วม 28 ปี บริหารจัดการโดยพระครูโกวิทธรรมโสภณ เจ้าอาวาสวัดร้องเม็ง เป็นพิพิธภัณฑ์ที่เก็บรวบรวมวัตถุงานศิลปกรรม

พื้นบ้านและงานศิลปกรรม เปิดบริการทุกวันและเปิดเข้าชมฟรี จากการศึกษาพบว่าปัญหาที่สำคัญคือปัญหาการขาดผู้ดูแลจัดการพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ต่อจากเจ้าอาวาสและปัญหาของการจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ การจัดการอย่างมีส่วนร่วมคาดว่าจะป็นวิธีที่ดีที่สุดในการจัดการ

วิธีการจัดการพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นวัดร่องเมิงให้ยั่งยืนอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งจะมี 2 ภาคส่วนในการนำเสนอ ได้แก่ ส่วนที่ 1 เสนอการจัดการแสดงพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นวัดร่องเมิง ในเรื่องของ การจัดการอาคารและสถานที่ การกำหนดหัวข้อเรื่องจัดแสดงและนิทรรศการ การจัดแนวทางของเรื่องและเขียนบทนิทรรศการ และการออกแบบการจัดแสดงในหัวข้อการออกแบบอาคารและสถานที่ การออกแบบห้องนิทรรศการ การออกแบบเนื้อหาโปสเตอร์ในห้องนิทรรศการ และการออกแบบสื่อที่ใช้ในนิทรรศการ พร้อมทั้งเสนอข้อเสนอแนะเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการเป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชนและเป็นสถานที่รวมใจชุมชน ด้วยแนวคิดของการจัดการบริหารพิพิธภัณฑ์และพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น เทคนิคการพิพิธภัณฑ์ การจัดการความรู้และการจัดการความรู้ชุมชน และการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรมในการเสนอการจัดการแสดง ส่วนที่ 2 เสนอรูปแบบการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นวัดร่องเมิงอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน โดยการเสนอรูปแบบโครงสร้างการบริหารงานให้มีหน่วยงาน 5 ฝ่าย ได้แก่ ที่ปรึกษาหลักของพิพิธภัณฑ์ หัวหน้าพิพิธภัณฑ์ ฝ่ายประสานงาน ฝ่ายดำเนินงาน และผู้ให้คำปรึกษาในการดำเนินงาน และโดยการเสนอส่วนงานของการบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์ ได้แก่ งานการ เปิด-ปิด บริการพิพิธภัณฑ์ งานหารายได้สู่พิพิธภัณฑ์ งานการตรวจสอบและการทำทะเบียนวัตถุที่จัดแสดง งานการบำรุงรักษาพิพิธภัณฑ์ และงานการประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นวัดร่องเมิง พร้อมทั้งเสนอข้อเสนอแนะในการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นวัดร่องเมิงอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน ด้วยแนวคิดของการมีส่วนร่วมของชุมชนและ จิตวิทยาการบริหารองค์การและการเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นแนวคิดในการเสนอรูปแบบการบริหารจัดการ

Thesis Title	Local Museum Management at Rong Meng Temple Through Community Participation Approach
Author	Miss Sikarin Sawetwiharee
Degree	Master of Arts (Art and Culture Management)
Thesis Adviso	Dr. Suebsak Sanyakiatikun

ABSTRACT

The research about ‘Rong Meng local museum management with community participation’ aims to study history, social context, and culture of Rong Meng community, and the background of Rong Meng local museum management, as well as to suggest the management methods for Rong Meng local museum, Sansai district, Chiang Mai, with the participation of people in the community. This is because the researcher has realized the importance of this museum as the valuable learning resource for the community.

The research focuses on Rong Meng local museum and Rong Meng community, Tambol Nong Yaeng, Sansai district, Chiang Mai. The tools used in the data collection consist of structured questionnaires and group conversations. The analysis is done on history, social context, and culture of Rong Meng community, and the background of Rong Meng local museum management to find the way to manage Rong Meng local museum management with community participation.

Rong Meng temple local museum is a museum which has operated for 28 years. The management and operation have been done by Phra Kru Kovit Dhamma Sophon, the abbot of

Rong Meng temple. It is the museum that collects local tools, equipment and arts. It is open daily and there is no entry fee. This research thesis aimed to study the way to manage Rong Meng temple local museum by the participation of its local community. From the study, it was found that the main problem is that there might be no one to manage this museum in the future after the abbot since he is the only one who has taken care of it and he is quite old now. The participation of its local community as it is likely to be the best way.

The patterns and methods of sustainable management for Rong Meng local museum with community participation can be presented into 2 parts. Part 1: Rong Meng local museum exhibition management. This is regarding building and place arrangement, show and exhibition topic specification, guidelines for topic and exhibition script, the design of exhibition, the design of building and place, the design of exhibition rooms, the design of posters in the exhibition rooms and the design of media used in the exhibition. Part 2: The pattern of sustainable management for Rong Meng local museum with community participation. This presents the management structure for the museum which includes 5 sections; major advisor of the museum, head of the museum, coordinator, operations department and operation advisor. The parts of museum management to be presented are opening hours, museum services, museum earnings, exhibited object checking and registration, museum maintenance, and public relations for Rong Meng local museum, as well as giving suggestions in motivating community participation in sustainable management for Rong Meng local museum.